

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-409 /3761

23 /11 /2011

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 14/11/2011 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon		-mills Savunma		
Esas Komisyon		Dışişleri		
Tarih: 28 Kasım 2011		F. No: 1/528		
Md.Y.	Müdür	D.Bşk.	G.Sek. Y.	Gen.Sek.
66	ÖMR	8	8.	11
BAŞKAN				

GEREKÇE

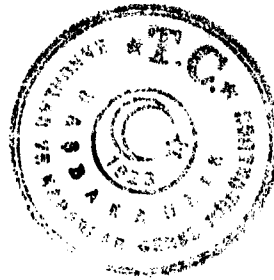
10 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşması" ile genel olarak egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı temelleri üzerinde ve ulusal mevzuat ile uluslararası hukukun kapsamı dahilinde ilk defa tesis edilecek askeri ilişkilerin hukuksal altyapısının oluşturulması ve aynı zamanda bu iş birliği uygulamasının ayrıntılarının müteakiben akdedilecek olan anlaşma, mutabakat muhtırası, protokol ve diğer düzenlemeler ile belirlenmesi arzulanmaktadır.

Anlaşma ile ayrıca yukarıda bahsedilen amaçlar doğrultusunda her iki taraf arasında;

- Askeri eğitim, öğretim ve tatbikat ile askeri tıp, hukuk, tarih, arşiv, müzecilik ve sağlık hizmetleri,

- Savunma sanayi, personel yönetimi, lojistik ve askeri istihbarat, muhabere ve elektronik bilgi sistemleri,

- Sosyal, sportif, mesleki gelişim ve kültürel amaçlı etkinlikler ile bu amaçlar doğrultusunda personel değişimi ve taraflarca belirlenecek olan diğer alanlarda işbirliğinin tesis edilerek geliştirilmesi öngörülmektedir.

T/ 306

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SUDAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSSEL İŞ BİRLİĞİ ÇERÇEVE
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 10 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

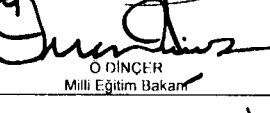
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

2 ek

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 B. ÇALBAYRAK Başbakan Yardımcısı	 B. BOZDAĞ Başbakan Yardımcısı
 S. ERGİN Adalet Bakanı	 F. ŞAHİN Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 E. BAĞIŞ Avrupa Birliği Bakanı	 N. ERKİN Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 E. BAKIR Çevre ve Şehircilik Bakanı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Ekonomi Bakanı
 T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 S. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 M. Y. AVCI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 İ. N. ŞAHİN İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 F. ÇELİK Kültür ve Turizm Bakanı V.	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 Ö. DİNCER Millî Eğitim Bakanı	 Y. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 H. KOCA Sağlık Bakanı
 B. YILDIRIM Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No.

101-409

1399

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ

İLE

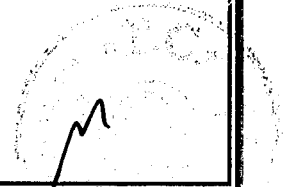
SUDAN CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ

ARASINDA

ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE

BİLİMSEL İŞ BİRLİĞİ

ÇERÇEVE ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SUDAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞ BİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Tarafların egemenliği, eşitlik ilkeleri ve karşılıklı saygı temelinde çeşitli askeri alanlarda iş birliğinin, iki devletin ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

İki devlet arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal mevzuat, uluslararası kurallar ve Anlaşmalara uygun olarak geliştirilmesi ihtiyacını belirterek

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I AMAÇ

1.1. Bu Anlaşmanın amacı Madde-IV'te belirtilen alanlarda yetkili makamların sorumlulukları dahilinde Taraflar arasındaki ilişkiler için bir çerçeve oluşturmak ve Taraflar arasında iş birliğini tesis etmektir.

MADDE II KAPSAM

2.1. Bu anlaşma; Madde-IV'de belirtilen alanlarda ve bu Anlaşmaya dayanılarak yapılacak Tamamlayıcı ve Uygulama Anlaşmaları, Mutabakat Muhtıraları, Protokoller ve diğer Düzenlemeler ile belirlenecek diğer alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe mübadelesini kapsamaktadır.

MADDE-III TANIMLAR

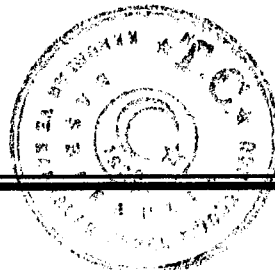
3.1. Bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki anlamdadırlar:

3.1.1. **Gönderen Devlet;** Bu anlaşmanın amaçları için Kabul Eden Devlete personel, malzeme ve teçhizat Gönderen Devleti ifade eder.

3.1.2. **Kabul Eden Devlet;** Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla topraklarında Gönderen Devletin personel, malzeme ve teçhizatı bulunan Devleti ifade eder.

3.1.3 **Misafir Personel;** Tarafların, bu Anlaşmanın amaçları için diğer taraf ülkesinde bulundukları asker/sivil şahısları ifade eder.

3.1.4. **Yakınlar;** Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.

3.1.5. **Kıdemli Personel;** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen Askeri/Sivil grubun faaliyetlerine nezaret eden, Gönderen Devletin kendi mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir personel arasındaki en kıdemli personeli ifade eder.

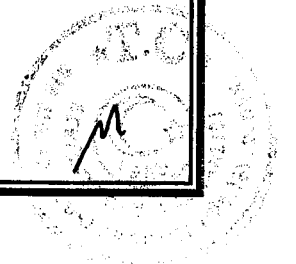
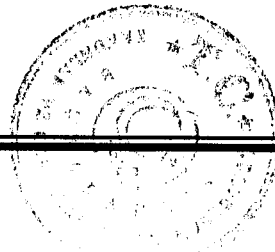
3.1.6. **İş Birliği;** Bu Anlaşma çerçevesinde, her iki Tarafın kendi mevzuatlarına göre belirlenmiş hususlar paralelinde mütakabiliyet esaslarına dayalı faaliyetleri ifade eder.

MADDE-IV ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

- 4.1 Taraf arasında iş birliği aşağıdaki alanları kapsayacaktır:
- 4.1.1. Askeri eğitim ve öğretim alanında iş birliği,
  - 4.1.2. Eğitim kurumları arasında iş birliği ve temas ziyaretleri
  - 4.1.3. Savunma sanayi alanında iş birliği,
  - 4.1.4. Silahlı Kuvvetler arasında iş birliği,
  - 4.1.5. Silahlı kuvvetlerin organizasyonu, askeri birliklerin donanımı ve yapısı, personel yönetimi,
  - 4.1.6. Askeri istihbarat alanında iş birliği,
  - 4.1.7. Lojistik ve lojistik sistemlerde iş birliği,
  - 4.1.8. Askeri tıp ve sağlık hizmetleri alanında iş birliği,
  - 4.1.9. Askeri tarih, askeri arşiv, askeri yayın ve müzecilik alanında iş birliği,
  - 4.1.10. Muhabere, elektronik ve bilgi sistemleri konusunda iş birliği,
  - 4.1.11. Barış koruma harekati alanlarında iş birliği,
  - 4.1.12. Askeri hukuk alanında iş birliği,
  - 4.1.13. Kartografi, hidrografi ve askerî coğrafya alanında iş birliği,
  - 4.1.14. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırmalar konusunda iş birliği,
  - 4.1.15. Sosyal ve mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi,
  - 4.1.16. Sosyal, sportif ve kültürel amaçlı etkinlikler,
  - 4.1.17. Taraflarca karşılıklı olarak belirlenecek diğer alanlar.

MADDE-V UYGULAMA VE İŞ BİRLİĞİ ESASLARI

- 5.1. İş birliği, Tarafların kararına uygun olarak aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilecektir:
- 5.1.1. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların yardımcıları veya taraflarca yetkilendirilen diğer yetkililerin toplantı ve ziyaretleri;
  - 5.1.2. Her iki tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe mübadelesi;
  - 5.1.3. Birlik karargâh ve kurumlarda icra edilecek kurslar ve eğitimler;
  - 5.1.4. Benzer askeri kuruluşlar arasında irtibat;

- 5.1.5. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve derslere sempozyumlara ve konferanslara katılım;
- 5.1.6. Müşterek tatbikatların icrası ve manevralara ve/veya eğitimlere katılmak için askeri gözlemcilerin davet edilmesi/gönderilmesi;
- 5.1.7. Bilgi ve eğitim malzemeleri mübadelesi;
- 5.1.8. Hibe veya bedeli karşılığı lojistik destek ve envanterinden mühimmat, malzeme ve hizmet mübadelesi;
- 5.2. Uygulama doğrultusunda, detayları Taraflarca müştereken kararlaştırılacak, bu Anlaşmaya uygun tamamlayıcı Uygulama Anlaşmaları, Mutabakat Muhtıraları, Protokoller ve Düzenlemeler yapılabilecektir.

MADDE-VI YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANLARI

- 6.1. Bu Anlaşmanın uygulanmasında Yetkili Makamlar :
- 6.1.1. Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına: Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı.
- 6.1.2. Sudan Cumhuriyeti Hükûmeti adına : Sudan Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı.
- 6.2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması için müşterek faaliyetlere ait yıllık uygulama planı hazırlayacaklardır. Müşterek faaliyetlere ait yıllık uygulama planı, icra edilecek faaliyetlerin adını ve kapsamını, gerçekleştirme biçimini, zamanını ve yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerecektir.
- 6.3. İş Birliği, Tarafların ortak çıkar ve ihtiyaçları hesaba alınarak mütekabiliyet esasına göre gerçekleştirilecektir.
- 6.4. Bu Anlaşmaya, diğer Anlaşmalara veya Protokollere istinaden tarafların birbirlerine hibe veya bedeli mukabili verecekleri veya ortak üretecekleri araç, gereç, malzeme, teknik bilgi ve dokümanlar karşılıklı mutabakat sağlanmadan üçüncü bir ülkeye devredilmeyecektir.
- 6.5. Taraflar arasındaki İş Birliği, yıllık uygulama planı kapsamında yer almak koşuluyla, her seviyede yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilecektir.

MADDE-VII GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

- 7.1. Bu Anlaşma uyarınca gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fikrî mülkiyet hakları ile tedarik edilen veya üretilen askerî teçhizat muhafaza edilecek, ele alınacak, kullanılacak, oluşturulacak, mübadele edilecek, iletilecek ve amacına uygun kullanılacaktır.
- 7.2. Taraflar bu Anlaşma uyarınca mübadele edilen veya diğer Tarafça temin edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemeyi diğer tarafın verdiği gizlilik derecesine eşit düzeyde gizlilik derecesi vererek koruyacak ve muhafaza edecektir.
- 7.3. Bir Taraftan alınan bilgi ve malzemeler, diğer Taraf aleyhine kullanılamaz.

- 7.4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme; ancak bu bilgileri sağlayan Tarafın önceden vereceği yazılı onayıyla, üçüncü taraflara ifşa edilebilir.
- 7.5. Gizlilik dereceli bilgi ve malzemeler, sadece hükümetler kanalıyla veya tarafların Atanmış Güvenlik Yetkililerinin onayladığı kanallardan transfer edilecektir. Bu bilgilerin gizlilik derecesi, bilgiyi hazırlayan tarafça belirlenecektir.
- 7.6. Tarafların Anlaşmanın yürürlükten kalkmasından sonra da gizlilik dereceli bilgilerin korunmasına ve açığa vurulmasının önlenmesine ilişkin sorumlulukları devam edecektir.
- 7.7. Taraflar, bu Anlaşma kapsamında iş birliği alanları ile ilgili faaliyetlerde patentler, telif hakları, faydalı modeller ve ticari sırlara ilişkin haklara saygı gösterecektir.
- 7.8. Anlaşma kapsamında bilgi ve malzeme değişimi ve korunması konusunda ihtiyaç duyulduğunda ayrı bir "Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemenin Korunması ve Mübadelesi Anlaşması" imzalanabilir.

MADDE-VIII HUKUKİ HUSUSLAR

- 8.1. Misafir Personel ile Yakınları; giriş, ikamet ve çıkış dahil, Kabul Eden Devlet ülkesinde buldukları sürede Kabul Eden Devletin yasalarına ve yürürlükteki diğer mevzuatına tabi olacaklar ve yargı yetkisi Kabul Eden Devlete ait olacaktır. Ancak, yargılama veya infaz aşamasında bir ülke hukukunda olmayan ceza ve infaz usulleri (örneğin ölüm ve bedenî cezaları) uygulanmayacak, bunun yerine iki ülke hukukunda mevcut ve uyum sağlayan bir cezanın uygulanması esas alınacaktır.
- 8.2. Kabul Eden Devlet, Misafir Personel ve Yakınlarının tutuklanması halinde Gönderen Devleti derhal durumdan haberdar edecektir.
- 8.3. Misafir Personel veya Yakınlarından herhangi birinin Kabul Eden Devlet tarafınca kovuşturulması veya yargılanması durumunda bu kişi Kabul Eden Devlet vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahip olacaktır.
- 8.4. Kabul Eden Devletin kanunları ihlal edildiğinde, Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilecektir.
- 8.5. Misafir Personel üzerinde, Kabul Eden Devletin toprakları içerisinde, disiplin yargı yetkisini uygulama yetkisine sadece Gönderen Devlet haiz olacaktır. Ancak Kabul Eden Devlet yetkili askerî makamları görevle ilgili konularda emrindeki Misafir Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilecektir.
- 8.6. Gönderen Devletin Kıdemli Personeline, kendi askeri hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, personeline disiplin tedbirlerini uygulama yetkisi verilmiştir.
- 8.7. Bu Anlaşma muhteviyatındaki hiçbir şey, Tarafların patent ve telif haklarını içeren, varolan veya kazanılmış fikrî mülkiyet haklarını, kısıtlamayacak veya yok etmeyecektir.

MADDE-IX
TAZMİNAT TALEPLERİ

- 9.1. Bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında, kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar ve ziyan (ağır ihmal ve kasıt olsun veya olmasın) konusunda üçüncü taraf tazminatlarını da içerecek şekilde Kabul Eden Devletin hukuki mevzuatı geçerli olacaktır. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirleyecektir. Bunun için Kabul Eden Devlet tarafından bir bilirkişi heyeti oluşturulacaktır. Gönderen Devlet, bu heyette gözlemci sıfatı ile temsilci bulundurabilir.
- 9.2. Taraflardan her biri, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde kast veya ağır ihmal bulunmadıkça tazminat talep etmeyecektir.
- 9.3. Taraflardan her biri mallara ve çevreye verilen zarar veya ziyanın kasten veya ağır ihmalden kaynaklandığı durumlar hariç yapacağı tüm tazminat taleplerinden vazgeçecektir.
- 9.4. Taraflardan her biri, Misafir Personelin görevin icrası sırasında veya görevin ifası dolayısıyla kasıtlı ve ihmalli fiillerinden mütevellit diğer tarafın mallarına (silah/mühimmat, malzeme/teçhizat ve akaryakıt/yağ gibi) karşı verdiği zarar, ziyan ve hasarı tazmin edecektir.

MADDE-X
İDARİ HUSUSLAR

- 10.1. Misafir Personel ve Yakınları, diplomatik dokunulmazlık/imtiyazlara sahip olmayacaktır.
- 10.2. Taraflarca müştereken aksi yönde bir karar alınmadıkça Kabul Eden Devlet; Misafir Personele bu Anlaşmada veya daha sonra yapılacak anlaşma ve düzenlemelerde belirtilen görevlerden başka görevler vermeyecektir.
- 10.3. Gönderen Devletin askeri personeli, kendi milli üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Bir faaliyetin icrası sırasında lüzumlu hallerde görev esnasında Kabul Eden Devlet gerekli teçhizatı sağlayacaktır.
- 10.4. Gönderen Devlet, gerekli gördüğünde personelinin geri çağırma hakkına sahiptir. Kabul Eden Devlet, Gönderen Devletten böyle bir talep aldığı anda, geri çağırılan personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alacaktır.
- 10.5. Eğitim görececek personelin izinleri, yapılacak alt Anlaşmalarda veya karşılıklı mutabakatla düzenlenecektir.
- 10.6. Misafir Personel ve Yakınları, orduevleri ve askerî kantinlerden Kabul Eden Devletin yürürlükteki mevzuatı doğrultusunda yararlanabilirler.
- 10.7. Misafir Personelin veya Yakınlarından herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Devlet, Gönderen Devleti durumdan haberdar edecek, ölen kişinin cenazesini kendi toprakları içindeki en yakın uluslararası hava alanına nakledecek ve sıhhi koruma dâhil gerekli diğer nakil tedbirlerini alacaktır.

MADDE-XI
SAĞLIK HİZMETLERİ

11.1. Misafir personel, bu Anlaşmaya uygun olarak yürütülecek faaliyetleri gerçekleştirebilecek ölçüde sağlık bakımından uygun olacaklardır.

11.2. Misafir Personel ve Yakınları, Kabul Eden Devlet askeri hastanelerinde ücretsiz olarak Kabul Eden Devletin kendi askeri personel ve aileleri ile eşit şartlarda muayene, ilkyardım ve acil dış tedavisi imkanlarından yararlanacaktır.

11.3. Sağlık ile yapılacak ilgili alt anlaşmalarda aksine bir hüküm olmadıkça, dış protezi, görsel, işitsel ve diğer yardımcı aletlerin kullanımını gerektiren sağlık hizmetleri, ücretsiz sağlık hizmetlerinin dışında tutulacak ve uzun süreli tedavi, ilaç ve diğer her türlü sağlık hizmetleri için yapılan harcamalar ile hastalanan kişinin ülkesine gönderilme masrafları Gönderen Devlet tarafından ödenecektir.

11.4. Sivil kurumlarca sağlanan sağlık hizmetlerine ilişkin her türlü gider personelin kendisi tarafından ödenecektir.

MADDE-XII
MALİ HUSUSLAR

12.1. Bu Anlaşmanın kapsamında bulunan iş birliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personele ilişkin özlük hakları, ücret ve mali yükümlülükler, Gönderen Devlet tarafından kendi yasal mevzuatına göre karşılanacaktır.

12.2. Faaliyetlerin ücretsiz olarak veya cari/indirilmiş ücret karşılığında düzenlenmesine Kabul Eden Devlet karar verecektir.

12.3. Misafir Personel Kabul Eden Devleti kesin olarak terk ederken şahsi ve yakınlarının borçlarını tasfiye edecektir.

12.4. Misafir Personel ve Yakınları, giriş, kalış ve çıkış süresince, Kabul Eden Devletin yürürlükteki vergi mevzuatına tabi olacaklardır.

MADDE-XIII
GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

13.1. Misafir personel ile Yakınları, Kabul Eden Devletin toprakları içerisinde, yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki mevzuatına tabi olacaktır.

13.2. Misafir personel ile Yakınları, Kabul Eden Devletin ülkesine giriş ve çıkışlarda bu ülkenin pasaport ve gümrük ile ilgili mevzuatına tabi olacaktır. Ancak, Kabul Eden Devlet, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan idari kolaylıkları gösterecektir.

MADDE-XIV
TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

14.1. Bu Anlaşmanın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyecek ve diğer devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve toprak bütünlüklerine karşı kullanılmayacaktır.

MADDE-XV
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

15.1. Bu Anlaşmanın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan uyuşmazlıklar taraflar arasında en alt düzeyde istişare ve görüşmeler yoluyla çözülecek ve bu uyuşmazlıklar çözülmesi maksadıyla herhangi bir ulusal, uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilmeyecektir. Uyuşmazlıkların çözümü sürecinde Taraflar yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

15.2. Uyuşmazlık 60 gün içinde çözümlenemezse konu Taraflarca ele alınarak 30 gün içinde görüşmelere başlanacaktır. Müteakip 60 gün içinde sonuç alınamadığı takdirde Taraflardan her biri 90 gün önceden bildirimde bulunmak suretiyle bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

MADDE-XVI
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

16.1. Taraflardan her biri gerektiğinde yazılı olarak bu Anlaşmanın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini önerebilecektir. Yazılı bildirim yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde görüşmeler başlayacaktır. Yapılan görüşmelerde 60 gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflardan her biri 90 günlük yazılı bir ön bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir. Üzerinde mutabık kalınan tadil ve değişiklikler, XVIII'inci maddedeki hüküm uyarınca yürürlüğe girecektir.

MADDE-XVII
YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

17.1. Bu Anlaşmanın geçerlilik süresi, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş (5) yıldır.

17.2. Taraflar Anlaşmanın yürürlük süresinin bitiminden 90 gün öncesinden yazılı olarak sona erdirme talebinde bulunmadıkları takdirde, Anlaşmanın yürürlük süresi her seferinde otomatik olarak birer yıl süre ile uzatılmış kabul edilecektir.

17.3. Taraflardan biri, diğer tarafın bu Anlaşmanın hükümlerine uymadığı veya uyamadığı sonucuna vardığı takdirde, yazılı olarak görüşme önerisinde bulunabilecektir. Bu görüşmeler yazılı bildirim yapıldığı tarihten itibaren en geç 30 gün içinde başlatılacaktır. Müteakip 60 gün içinde bir sonuca varılamazsa, Taraflardan herhangi biri, 90 günlük bir yazılı bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

17.4. Bu Anlaşmanın sona ermesi devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemeyecektir.

MADDE-XVIII
ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

18.1 İşbu Anlaşma onay için gerekli tüm işlemlerin kendi iç hukuk mevzuatına uygun olarak tamamlandığını belirten son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

**MADDE-XIX
METİN VE İMZA**

19.1. İşbu Anlaşma, 10 Mayıs 2011 tarihinde, İstanbul/TÜRKİYE’de Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. İhtilaf halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

19.2 Bu Anlaşma, kendi Hükümetlerince tam yetkilendirilmiş olarak altında imzaları bulunanların şahitliğinde imzalanmıştır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**SUDAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

İmza:

İmza:

İsim : Korgeneral M.Emin ALPMAN

İsim : Korgeneral Magzoub Rahama EI BADAWE

Unvan : Genelkurmay Genel Plan ve
Prensipier Başkanı

Unvan : Savunma Bakanlığı Uluslararası
İlişkiler Genel Müdürü

